

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Sociology (Optional) Paper-IX
SOCO9: Political Sociology

Day and Date: Friday, 16/12/2022
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Political sociology tries to find out the root ..... of political questions.
A) In social structure B) In political party C) In social organization D) In education system
- 2 In the ..... century, the thought of nobles was presented effectively.
A) Seventeenth B) Eighteenth C) Nineteenth D) Twentieth
- 3 ..... insisted on adopting the values of truth, non-violence in political life.
A) Gokhale B) Mahatma Gandhi C) Subhash Chandra Bose D) Rajiv Gandhi
- 4 India has adopted the ideology of.....
A) Colonialism B) Communism C) Anarchism D) Democratic socialism
- 5 ..... In this ideology the wider interest of the society is included.
A) Socialism B) Liberalism C) Fascism D) Marxism
- 6 ..... built modern India by adopting a scientific approach.
A) Pandit Nehru B) Indira Gandhi C) R. K. Gujral D) Chandra Shekhar
- 7 In today's times, television can be said to be a ..... good medium.
A) Entertainment B) Enlightenment C) Political socialization D) Education
- 8 ..... is the subject matter of Political Sociology.
A) Political Socialization B) Political Recruitment
C) Political Participation D) All of these
- 9 ..... is the founder of Political Sociology.
A) Robert B) Plato C) Mosco D) Max Weber

- 10 .....is the pattern of individual attitude and orientations towards politics
Among the members of a political system.
A) Education B) Health C) Ideal D) Political
- 11 In 1885, this English official formed a political organization called Rashtriya Sabha.
A) Lord Bentick B) Alan Hume C) Mountbatten D) Cornwallis
- 12 Dr. Babasaheb Ambedkar dismissed the Scheduled Caste Federation and decided to form a party
A) Republic B) Vanchit Bahujan C) BSP D) Congress
- 13 -----founded a party called Jansangh in 1951.
A) Dr. Shyamaprasad Mukherjee B) Dr. Ambedkar C) S. C. Dubey D) K. M. Kapadiya
- 14 Republic was written by -----.
A) Aristotle B) Plato C) Russo D) Hobbj
- 15 ----- The state is referred to as the least populous state in the world.
A) India B) China C) Japan D) Vatkin City

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Development of Political Sociology
- 2 Meaning of political Sociology
- 3 Nature of State
- 4 Types of Democracy

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 System analysis approach
- 2 Functions of welfare state
- 3 Importance of bureaucracy
- 4 Political recruitment

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 What is Political Sociology? Discuss the scope of political sociology.
- 2 Explain the tools of political socialization.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राजकीय समाजशास्त्र राजकीय प्रश्नांचे मूळ ..... शोधण्याचा प्रयत्न करते.
अ) सामाजिक रचनेत ब) राजकीय पक्षात क) सामाजिक संस्थेत ड) शिक्षण व्यवस्थेत
- 2 ..... शतकात श्रेष्ठजनांचा विचार प्रभावीपणे मांडण्यात आला.
अ) सतराव्या ब) अठराव्या क) एकोणीसाव्या ड) विसाव्या
- 3 ..... यांनी राजकीय जीवनात सत्य, अहिंसा या मूल्यांचा अवलंब करण्याचा आग्रह धरला होता.
अ) ना. गोखले ब) महात्मा गांधी क) सुभाषचंद्र बोस ड) राजीव गांधी
- 4 भारताने ..... ही विचारसरणी स्विकारली आहे.
अ) वसाहतवाद ब) साम्यवाद क) अराज्यवाद ड) लोकशाही समाजवाद
- 5 ..... या विचारसरणीत समाजाचे व्यापक हित सामावलेले असते.
अ) समाजवाद ब) उदारमतवाद क) फॅसिझम ड) मार्क्सवाद
- 6 ..... यांनी वैज्ञानिक दृष्टिकोनाचा अवलंब करून आधुनिक भारताची जडणघडण केली.
अ) पंडित नेहरू ब) इंदिरा गांधी क) आर. के. गुजराल ड) चंद्र शेखर
- 7 आजच्या काळात दूरदर्शन हे ..... चांगले माध्यम म्हणता येईल.
अ) मनोरंजनाचे ब) प्रबोधनाचे क) राजकीय समाजीकरणाचे ड) शिक्षणाचे
- 8 ..... हे राजकीय समाजशास्त्राचे अभ्यासविषय आहे.
अ) राजकीय समाजीकरण ब) राजकीय भरती
क) राजकीय सहभाग ड) वरील सर्व
- 9 राजकीय समाजशास्त्राचा जनक म्हणून ..... यांना मानले जाते.
अ) रॉबर्ट ब) प्लेटो क) मोस्का ड) मॅक्स वेबर
- 10 राजकारणासंबंधीचा विशिष्ट राजकीयव्यवस्थेतील व्यक्तीच्या प्रवृत्ती, स्थिती ज्ञान व आकलन यांचा आकृती बंध म्हणजे ..... संस्कृती होय.
अ) शैक्षणिक ब) आरोग्य क) आदर्श ड) राजकीय
- 11 ..... या इंग्रज अधिकाऱ्याने १८८५ मध्ये राष्ट्रीय सभा या नावाने एक राजकीय संघटन स्थापन केले.
अ) लॉर्ड बेंटिक ब) अॅलन ह्यूम क) माऊंटबेटन ड) कॉर्न वॉलिस
- 12 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी शेडूल्डकास्ट फेडरेशन बरखास्त करून -----पक्ष स्थापण्याचा निर्णय घेतला.
अ) रिपब्लिक ब) वंचित बहुजन क) बसपा ड) काँग्रेस
- 13 यांनी १९५१ मध्ये जनसंघ नावाचा पक्ष स्थापन केला.
अ) डॉ. श्यामाप्रसाद मुखर्जी ब) डॉ. आंबेडकर क) एस. सी. दुबे ड) के. एम. कपाडिया.
- 14 रिपब्लिक हा ग्रंथ -----यांनी लिहला.
अ) ऍरिस्टोटल ब) प्लेटो क) रुसो ड) हॉब्स
- 15 जगात अल्पलोकसंख्या असलेले राज्य म्हणून -----राज्याचा उल्लेख केला जातो.
अ) भारत ब) चीन क) जपान ड) व्हॅटकीनसिटी

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 राजकीय समाजशास्त्राचा विकास
- 2 राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ
- 3 राज्याचे स्वरूप
- 4 लोकशाहीचे प्रकार

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 व्यवस्था विश्लेषण दृष्टीकोन
- 2 कल्याणकारी राज्याची कार्ये
- 3 नोकरशाहीचे महत्व
- 4 राजकीय भरती

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 राजकीय समाजशास्त्र म्हणजे काय? राजकीय समाजशास्त्राच्या व्याप्तीची चर्चा करा.
- 2 राजकीय सामाजीकरणाचे साधने स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct./Nov.-2022
Sociology (Optional) Paper-IX
SOCO9: Political Sociology

Day and Date: Friday, 16/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 राजकीय समाजशास्त्र राजकीय प्रश्नांचे मूळ ..... शोधण्याचा प्रयत्न करते.

अ) सामाजिक रचनेत ब) राजकीय पक्षात क) सामाजिक संस्थेत ड) शिक्षण व्यवस्थेत

Option 1

2 ..... शतकात श्रेष्ठजनांचा विचार प्रभावीपणे मांडण्यात आला.

अ) सतराव्या ब) अठराव्या क) एकोणीसाव्या ड) विसाव्या

Option 2

3 ..... यांनी राजकीय जीवनात सत्य, अहिंसा या मूल्यांचा अवलंब करण्याचा आग्रह धरला होता.

अ) ना. गोखले ब) महात्मा गांधी क) सुभाषचंद्र बोस ड) राजीव गांधी

Option 2

- 4 भारताने ..... ही विचारसरणी स्विकारली आहे.
अ) वसाहतवाद ब) साम्यवाद क) अराज्यवाद ड) लोकशाही समाजवाद
Option 4
- 5 ..... या विचारसरणीत समाजाचे व्यापक हित सामावलेले असते.
अ) समाजवाद ब) उदारमतवाद क) फॅसिझम ड) मार्क्सवाद
Option 1
- 6 ..... यांनी वैज्ञानिक दृष्टिकोनाचा अवलंब करून आधुनिक भारताची जडणघडण केली.
अ) पंडित नेहरू ब) इंदिरा गांधी क) आर. के. गुजराल ड) चंद्र शेखर
Option 1
- 7 आजच्या काळात दूरदर्शन हे ..... चांगले माध्यम म्हणता येईल.
अ) मनोरंजनाचे ब) प्रबोधनाचे क) राजकीय समाजीकरणाचे ड) शिक्षणाचे
Option 4
- 8 ..... हे राजकीय समाजशास्त्राचे अभ्यासविषय आहे.
अ) राजकीय समाजीकरण ब) राजकीय भरती
क) राजकीय सहभाग ड) वरील सर्व
Option 4
- 9 राजकीय समाजशास्त्राचा जनक म्हणून ..... यांना मानले जाते.
अ) रॉबर्ट ब) प्लेटो क) मोस्का ड) मॅक्स वेबर
Option 4
- 10 राजकारणासंबंधीचा विशिष्ट राजकीयव्यवस्थेतील व्यक्तीच्या प्रवृत्ती, स्थिती ज्ञान व आकलन यांचा आकृती बंध म्हणजे ..... संस्कृती होय.
अ) शैक्षणिक ब) आरोग्य क) आदर्श ड) राजकीय
Option 4
- 11 ..... या इंग्रज अधिकाऱ्याने १८८५ मध्ये राष्ट्रीय सभा या नावाने एक राजकीय संघटन स्थापन केले.
अ) लॉर्ड बेंटिक ब) अॅलन ह्यूम क) माऊंटबेटन ड) कॉर्न वॉलिस
Option 2
- 12 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी शेडूल्डकास्ट फेडरेशन बरखास्त करून -----पक्ष स्थापण्याचा निर्णय घेतला.
अ) रिपब्लिक ब) वंचित बहुजन क) बसपा ड) काँग्रेस
Option 1
- 13 यांनी १९५१ मध्ये जनसंघ नावाचा पक्ष स्थापन केला.
अ) डॉ. श्यामाप्रसाद मुखर्जी ब) डॉ. आंबेडकर क) एस. सी. दुबे ड) के. एम. कपाडिया.
Option 1
- 14 रिपब्लिक हा ग्रंथ -----यांनी लिहला.
अ) ऍरिस्टोटल ब) प्लेटो क) रुसो ड) हॉब्स
Option 2

15 जगात अल्पलोकसंख्या असलेले राज्य म्हणून -----राज्याचा उल्लेख केला जातो.

अ)भारत ब) चीन क)जपान ड) व्हॅटकीनसिटी

Option 4

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 राजकीय समाजशास्त्राचा विकास

Ans:

2 राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ

Ans:

3 राज्याचे स्वरूप

Ans:

4 लोकशाहीचे प्रकार

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 व्यवस्था विश्लेषण दृष्टीकोन

Ans:

2 कल्याणकरी राज्याची कार्ये

Ans:

3 नोकरशाहीचे महत्व

Ans:

4 राजकीय भरती

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 राजकीय समाजशास्त्र म्हणजे काय? राजकीय समाजशास्त्राच्या व्याप्तीची चर्चा करा.

Ans:

2 राजकीय सामाजीकरणाचे साधने स्पष्ट करा.

Ans:

*****